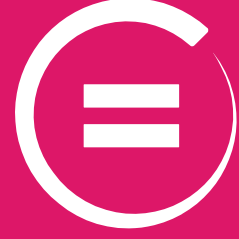

10 Qeyri-bərabərliyin azaldılması

BƏRABƏRLİK: BU NƏ ÜÇÜN VACİBDİR

Məqsəd nədən ibarətdir?

Ölkə daxilində və ölkələr arasında bərabərsizliyi azaltmaq

Nə üçün?

Bütün dünyada ölkə daxilində və ölkələr arasında əvvəlki kimi gəlir, cins, yaş, əlillik, seksual oriyentasiya, irq, sinif, etnik mənsubiyyət, din və imkan göstəricilərinə görə qeyri-bərabərlik qalmaqdadır. Qeyri-bərabərlik uzunmüddətli sosial və iqtisadi inkişafı təhlükə altına qoyur, yoxsulluğun azaldılmasına mənfi təsir göstərir, insanları məmnunluq və özünəhərmət hislərindən

məhrum edir. Bu isə öz növbəsində cinayətlərin artmasına, xəstəliklərin yaranmasına və ətraf mühitin vəziyyətinin pisləşməsinə səbəb olur.

Ən əsası isə odur ki, insanlar daha yaxşı həyat qurmaq imkanı, şəraiti və şansından məhrum olduqda biz dayanıqlı inkişafa nail ola və planetimizi hamı üçün daha yaxşı edə bilmirik.

Biz dünya əhalisinin hər hansı bir hissəsini təcrid etməklə dayanıqlı inkişafa nail ola bilmərik.

Qeyri-bərabərliklə bağlı hansı nümunələri göstərə bilərik?

Qiymətləndirmələrə əsasən 5 yaşına çatmayan 69 milyon uşaq qarşısı alınacaq səbəblərdən dünyasını dəyişəcək. Kənddə yaşayan qadınların şəhərdə yaşayanlara nisbətən doğuş zamanı ölüm riski üç dəfə artıqdır. İnkişafda olan ölkələrdə əksər ailələr 1990-cı illərlə müqayisədə gəlirin daha qeyri-bərabər paylandığı cəmiyyətdə yaşayırlar. Bu nümunələrin kiçik bir hissəsidir, lakin bütövlükdə bu problem dünyanın bütün ölkələrində mövcuddur.

Mən heç bir ayrı-seçkiliklə üzləşmədiyim halda nə üçün qeyri-bərabərlik barədə düşünməliyəm?

Bü gün dünyada hamı bir-birindən asılıdır. Yoxsulluq, iqlim dəyişikliyi, miqrasiya və ya iqtisadi böhran kimi problemlər və çətinliklər heç vaxt bir ölkəyə və ya bir regiona aid olmur. Hətta ən varlı ölkələrdə son dərəcə yoxsulluq şəraitində yaşayan icmalar var.

Hətta dünyanın ən qədim demokratik dövlətlərində rasizm və dini dözümsüzlüyə qarşı mübarizə aparılır. BMT-nin uşaq fondunun (YUNİSEF) hesabatında gəliri yüksək olan bəzi ölkələrdə uşaqlar arasında qeyri-bərabərliyin artımı qeyd olunur.

Bizim kim olduğumuzdan və harada yaşamağımızdan asılı olmayaraq qlobal qeyri-bərabərlik hər birimizə toxunur.

Yaşadığımız dünyada hamımız üçün bərabərliyə nail ola bilərikmi?

Hamı üçün ləyaqətli həyat şəraitinin təmin olunması məqsədi ilə bərabərliyə nail oluna bilər və olunmalıdır. Siyasi, iqtisadi və sosial strategiyalar ümumi xarakter daşmalıdır və qeyri-qənaətbəxş şəraitdə və dağılan icmalarda yaşayanlara xüsusi diqqət ayrılmalıdır.

Son statistik məlumatlara əsasən bunun mümkün olduğunu demək olar. 2007-2012-ci illər ərzində Asiya, Latın Amerikas, Karib hövzəsi ölkələri kimi 50-dən çox ölkənin ən yoxsul ailələrinin gəliri ölkə ilə müqayisədə yüksək tempə artmışdır, bu da öz

növbəsində həmin ölkələrdə gəlirin qeyri-bərabərliyinin azaldılmasına səbəb oldu.

Biz nə edə bilərik?

Qeyri-bərabərliyin azaldılması köklü dəyişikliklər tələb edir. Son dərəcə yoxsulluğa və aclığa son qoymaq məqsədi ilə daha aktiv tədbirlər görmək və səhiyyə, təhsil, sosial müdafiə, gənclər, məcburu köçkünlər və əhəlinin digər həssas qruplarının ləyaqətli işlə təmin olunma kimi sahələrinə daha çox sərmayə qoyulmasını təmin etmək lazımdır.

Ölkə daxilində hamını əhatə edən iqtisadi və sosial artımı dəstəkləmək vacibdir. Biz ayrı-seçkiliklə nəticələnən qanunları və siyasi tədbirləri ləğv edərək bərabər imkanları təmin edə və qeyri-bərabər gəlirləri azalda bilərik.

Ölkələr arasında qeyri-bərabərliyin ləğv olunması, qəbul olunan qərarların daha səmərəli, etibarlı olması məqsədi ilə inkişafda olan ölkələrin qlobal məsələlərin həlli prosesində yaxından iştirakını təmin etməliyik.

Hökumətlər və digər maraqlı tərəflər düşünülmüş siyasət, müharibə, ayrı-seçkilik, yoxsulluq, imkanların olmaması və digər səbəblərdə öz evlərini tərk etmiş milyonlarla insanların təhlükəsiz, qaydalı və məsuliyyətli miqrasiyasını təmin etməklə kömək edə bilərlər.

Məqsəd 10 və digər məqsədlər haqqında daha ətraflı məlumat üçün:

<http://www.un.org/sustainabledevelopment>

DAYANIQLI İNKİŞAF MƏQSƏDLƏRİ

DÜNYAMIZI DƏYİŞMƏK ÜÇÜN 17 MƏQSƏD